A Vachott Sándor Városi Könyvtár, Kiállítóhely és Muzeális Gyűjtemény

2023. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Az intézmény vezetője:
Szekeresné Sennyey Mária

3200 Gyöngyös, Fő tér 10.
37/311-883
vsvk.gyongyos@gmail.com
www.vsvk.hu

1. Rövid összefoglaló

A 2023-as év nehezen indult. Március 21-ig energiatakarékosság miatt zárva volt a könyvtár, csak heti egy napon folytattunk hátsó ajtós könyvkiadást- és visszavételt, ez az olvasóinknak sem volt jó. A dolgozók home office és ügyeleti rendszerben végezték munkájukat.

Év elején rendezvényeink sem voltak, kivéve a már előre megszervezett Petőfi busz három napos látogatását.

Programjainkat igyekeztünk tavasztól őszig időzíteni. Szerencsére ősszel nem kellett bezárnunk, téli nyitvatartással fogadhatjuk olvasóinkat.

Ebben az évben nem zártunk be augusztusban, a téli bezártság után tárt kapukkal akartuk várni a látogatókat.

155 rendezvényünk volt, korosztályban és tematikában igen széles kört felölelve, nagy látogatottsággal, több esetben külső helyszínen is. A gyermekkönyvtár élen jár a programokban, különösen a nyár volt igen gazdag.

2023 Petőfi év volt, könyvtárunk is több eseménnyel kapcsolódott a bicentenáriumi ünnepségsorozathoz. Fontosnak tartottuk azt, amit egyik jelmondatunkban is megfogalmaztunk: **„Mert Petőfi mindenkié!”** Sok rendezvényünk volt az emlékév során, igyekeztünk minden korosztályt megszólítani, hogy közelebb hozhassuk a város lakóihoz nagy költőnket.

A Könyvtári Hírmondó csapata képviselőtestületi felterjesztés alapján **Heves Vármegyéért** díjban részesült. Decemberben kaptuk a hírt, hogy könyvtárunk elnyerte a szakma legmagasabb kitüntetését, a **Könyvtári Minőségi Díjat**, melyet 2024-től viselhetünk, és örökös érvényű.

Vachott Sándor díjat kapott Petrovics Éva kolléganőnk, Markóné Zimány Hajnalka és Szabad Adrienn kapták megosztva az év könyvtári dolgozója díjat.

A díjakon, címeken túl a szakmában a gyöngyösi könyvtár országosan elismert, **több intézmény tekint bennünket példaképének**, követik jó gyakorlatainkat.

Könyvtárunknak új honlapja lett, és informatikusunk szorgalmának köszönhetően fokozatosan bővül, fejlődik.

2. Stratégiai célok végrehajtása

Stratégiánkban négy fejlesztési irányt jelöltünk meg: **Értékőrző-, Hasznos-, Zöldülő- és Innovatív könyvtár**. Mindennapi könyvtári tevékenységeink, rendezvényeink besorolhatók az irányok valamelyikébe. A stratégiai célok teljesülését segítette a könyvtárosok kreativitása, aktivitása.

Szakmai tevékenységünk megvalósítását segítik a pályázatok. Előző évből áthúzódó NKA és EMMI arculati pályázat segítségével készült el könyvtárunk új honlapja. A Petőfi 200 pályázatból valósulhatott meg az évfordulóhoz kapcsolódó nagyszámú rendezvényünk. Év elején nagyon hiányzott, hogy nem jelent meg NKA pályázat, később néhányat kiírtak. Így valósulhatott meg egy újabb muzeális könyvünk restaurálása. Az önkormányzat Kulturális Bizottságának támogatásával elkezdődött egy éremtári kiadvány előkészítése, a befejezéshez haladékot kértünk és kaptunk.

A Könyvtári Minőségi Díj pályázat előkészítése és beadása összetett munkát és sok mérési feladatot jelentett a könyvtár dolgozóinak.

3. Szervezet

A dolgozói állományban nem volt változás, összetartó csapat dolgozik együtt, mindenki fontosnak érzi a könyvtárügy szolgálatát. A jobb belső kommunikáció érdekében napi megbeszéléseket és heti értekezleteket tartunk. Csapatépítésként kirándulást szerveztünk Mátrafüredre.

Az alapfeladatok mellett minden dolgozó – innovatív módon – más feladatokat is végez: pályázatok gondozása, marketing-kommunikáció, rendezvényszervezés, kép- és filmarchiválás a

rendezvényekről, reklámfilmek, plakátok készítése, közösségi oldalak gondozása, helytörténeti kutatások publikálása, kiscsoportok, klubok működtetése, minőségmenedzsment tevékenység. Dolgozóink képzése folyamatos, a költségvetés tükrében kell terveznünk. A Könyvtári Intézet képzéseiből minőségmenedzsment tanfolyamon egy dolgozó, biblioterápiás képzésen egy munkatárs vett részt. **Online és jelenléti szakmai konferenciákon**, DJP képzéseken, a megyei könyvtár programjain rendszeresen részt veszünk.

4. Infrastruktúra

Teraszainkat immár két éve nem tudjuk rendezvénytérként használni, életveszélyes vakolathullás miatt.
A központi könyvtár tetőszerkezetének javítása során több beázás keletkezett a 2. emeleten.

A fiókkönyvtárban megtörtént a lépcsőfelújítás, azonban az akadálymentesítés nem.

A város karbantartói hetente végeznek javításokat, munkájukkal elégedettek vagyunk.

Elkészült új intézményi weboldalunk, mely a https://vsvk.hu címen érhető el. A tartalomfrissítés folyamatos, napi szintű. Optimalizáltuk a hírlevél szolgáltatásunkat, új hírlevél küldő rendszer segítségével.

Felszerelésre került egy motoros vetítővászon és projektor. Pályázatból lett egy KIOSZK terminálunk, melyen muzeális gyűjteményeink virtuális kiállításaiban böngészhetnek a látogatók. Új fényképezőgépet, videokamerát és bluetooth hangszórót is vásároltunk.

Sor került új billentyűzetek, egerek, és vonalkódolvasók beszerzésére, valamint bővítettük NAS szerverünk tárhely kapacitását.

Bevezetésre került a bankkártyás fizetési rendszer.

5. Gyűjteményi információk

A felnőtt- és a gyermekrészlegen is heti rendszerességgel a helyi Líra boltból vásároljuk könyveink nagy részét, az itt nem található oakat a Bookline-tól rendeljük. Nagyon gyors a beszerzés, a feldolgozás, az olvasók szinte napokon belül hozzájuthatnak az új könyvekhez. A sikerkönyvekből 2-3 példányt is veszünk, sokan jegyeztetik elő ezeket.

Saját állományunkban nem található könyveket könyvtárközi kölcsönzéssel szerzünk be, elsősorban Egerből, ha úgy ítéljük meg, mi is beszerezzük.

A könyvtári dokumentumok védelmét segíti a kamerarendszer, de szükség lenne egyedi dokumentum-védelmi rendszer kiépítésére. Az elrongálódott könyveket házilag javítjuk, ragasztjuk.

A helytörténeti részlegben a dokumentum-beszerzés mellett fontos tevékenység a digitalizálás.

A fiókkönyvtárban is történik új beszerzés, valamint a központi könyvtárból kerülnek át könyvek.

A Hangzónában az állomány bővítésére és frissítésére is sor került.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

A hagyományos könyvtári szolgáltatásoknál is keressük az innovatív megoldásokat, hogy az olvasói igényeknek minél jobban megfeleljünk. Sikerült megtartani a színvonalat, népszerűségünk töretlen. Rendezvényeinkkel a város kulturális életében jelentős helyet foglalunk el. Író- olvasó találkozóink, könyvbemutatóink népszerűek. Minden programunk ingyenes.

DJP pontként személyes mentorálást biztosítunk, és az Okos Nagyi klubban a nyugdíjasok számára adunk hasznos információkat.

A **Petőfi évhez** kapcsolódóan nagyon sok rendezvényünk volt az év folyamán.

- Februárban három napig vendégül láttuk a PIM mozgó múzeumbuszát. Sokan látogatták meg a kiállítást, iskolás- és civil csoportok, egyéni látogatók, a környező településekről is. Mátrafüreden is járt a busz, a helyiek nagyon hálásak voltak.
- Márciusban Szabadságharc címmel Petőfi Sándor és Arany János barátságát feldolgozó színpadi játékot adott elő Tóth Péter Lóránt versvándor és Kálló Béla színművész.
- A hagyományos Vers tér is Petőfi személyéhez kapcsolódott. Voltak képzőművészeti és verses pályázatok, kerestük a Petőfi hasonmásokat. Zenés műsort láthattak a gyerekek, volt nyugdíjas szavalóverseny, videó készült a város lakóival, hogy mit jelent számukra Petőfi, irodalmi előadásokat tartott Reisinger János irodalomtörténész.
- A májusi, hagyományos XIX. századi piac eseményeként megelevenedett a Vachott szalon, középiskolások idézték fel Petőfi látogatását.
- Májusban a Hangzóna szervezésében és előadásában a költő szerelemről, borról és hevesi tájakról szóló versei csendültek fel megzenésített formában.
- Júniusban a Madách előadáson olvasóversenyt hirdettünk Olvassunk a nyáron 200-asokat! címmel: 1823 ugyanis Petőfi mellett Madách Imrének is születési éve, és Kölcsey is ebben az évben véglegesítette a Himnuszt.
- Turczy István költő és Gerendás Péter előadóművész a szabadban tartott irodalmi estet.
- Ősszel a PIM János vitéz előadásait láthatták különböző iskolai korosztályok.
- A Richterről és Petőfiről készült monográfiák írója, Berényi Anna volt a vendégünk.
- Megtartottuk az Olvassunk a nyáron 200-asokat! vetélkedőt is.
- Varga Kamill ferences szerzetes rendhagyó irodalomórán beszélt Petőfihez való kötődéséről középiskolásoknak.
- Szerveztünk egy Petőfi- és Vachott tematikájú kiállítást paverpol technikával.
- A Kapcsolódások napján kolléganőnk mesélt és a Vachott Kör is fellépett a Fő téren.
- Novemberben a Hangzóna pályázatára beérkezett megzenésített versek hangzottak el a szerzők előadásában. Három évfordulós poéta költeményeihez lehetett dallamot írni: Petőfi születésének bicentenáriumán kívül Csokonai Vitéz Mihály 250 éve, Vachott Sándor pedig 205 éve látta meg a napvilágot.

- A jubileumi év eseményeinek utolsó állomásán Lovász Béláné grafológus, a könyvtár egykori munkatársa beszélt Petőfi és a gyöngyösi származású testvérek, Vachott Sándor és Vachott Imre kapcsolatáról, személyiségjegyeikről a kézírás alapján. Turay Zoltán, az egri Bródy Sándor Könyvtár munkatársa világhírű költőnk 1844. februári útját idézte fel Debrecenből Pestre.

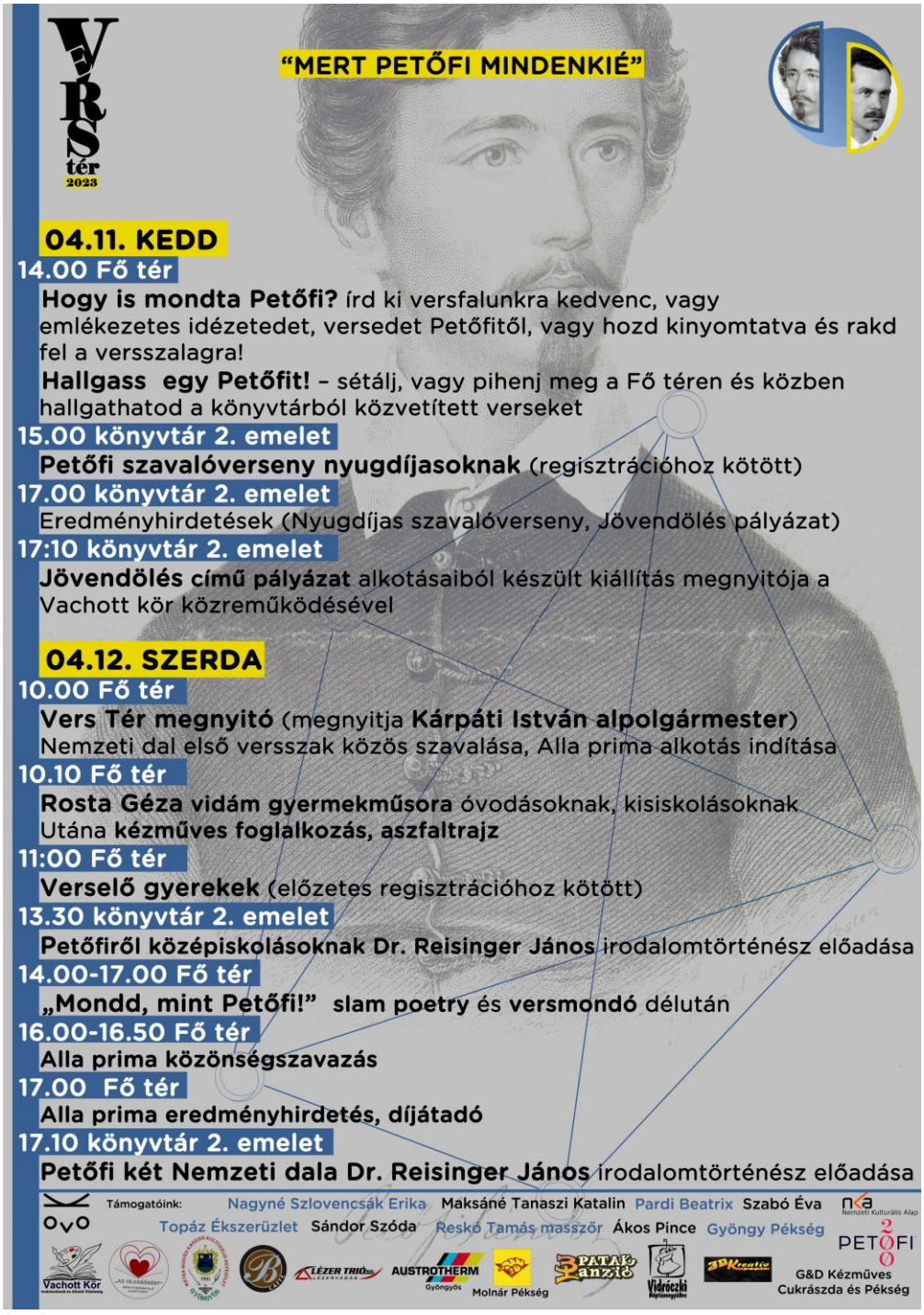

A Petőfi 200-hoz kapcsolódó rendezvények mellett volt néhány egyéb nagy sikerű programunk is.

- Grecsó Krisztián és Beck Zoltán zenés irodalmi pódium estjét nyárindító programként a könyvtárparkban tartottuk, nagy érdeklődés mellett.
- Hasonlóan sikeres volt Vecsei H. Miklós, Szabó Balázs és Ratkóczi Huba estje is. Cseh Tamás élettörténetét mesélték el, születésétől haláláig, több mint 20 dal kíséretében. Ez volt a legtöbb embert megmozgató szabadtéri rendezvényünk.
- Dr. Gyürki Melinda és dr. Sándor Judit beszélgetett tudományról és spiritualitásról.
- A gyermekkönyvtár nyáron, a „fesztiválszezonban” nagyon sok lehetőséget kínált a szünidős gyerekeknek: Könyvtár a játszótereken, Szünidei foglalkoztató, foglalkozások napközis táboroknak. Szerdai napokon a Hangzónával karöltve a város különböző játszótereire vonultak ki, közös zenéléssel, énekléssel és hangszerbemutatókkal. Több alkalommal a Posta parkban várták a fa alatt olvasgatni vágyó gyerekeket és szüleiket. Fontos, hogy kimozduljunk a könyvtár falai közül, még többen megismerjenek minket, utána ellátogassanak a könyvtárba.
- A Népmese napjához kapcsolódóan rendeztük meg a könyvtár egyik legrégibb programját, a Mesemondó versenyt.
- Egyre bővülő létszámmal működik a Kamasz olvasóklub.
- A hónap utolsó szombatján rendszeresen volt Hétvégi Fabrika.
- Könyvbemutatón egy fiatal első könyves szerző, Keszthelyi Gréta mutatkozott be a kamaszoknak.
- A Mikulás is járt a könyvtárban.
- Év végén a legkisebbeknek a Harlekin Bábszínház babaszínházi előadását hívtuk meg.

Évek óta adunk lehetőséget helyi és környékbeli művészeknek, hogy egy-egy hónapra kiállíthassák munkáikat. A sokszínűség a kiállítók életkorában is megmutatkozik, több első kiállító középiskolás is jelen van.

A Hangzóna nagy hangsúlyt fektetett a zenés irodalmi eseményekre. Sor került a ’Cseh Tamás 80’ zenei pályázat nyilvánosság előtti bemutatására, részt vállalt több nagyobb könyvtári és városi rendezvény szervezésében, valamint számos megnyitón szolgáltatta a zenét.

A fiókkönyvtárban folytatódtak a Babaolvasó-, az Okos Nagyi- és az Egészségklub előadásai. A Mesefiók egy újítás volt, hogy a nyári szünetben is elfoglaltságot adjunk a gyerekeknek. A programok között szerepelt papírszínház, diafilmvetítés, meseolvasás, bábozás, játék-és kézműveskedési lehetőség.

7. Minőségirányítás

Ebben az évben is végeztünk olvasói elégedettségmérést, kiértékelése és a cselekvési terve is elkészült. Alapjában véve elégedettek velünk és szolgáltatásainkkal olvasóink, látogatóink.

A tisztaság, rendezettség 100%-os minősítést kapott, nem véletlenül lettek később az év dolgozói a takarító munkatársak.

Dolgozói elégedettségmérés is volt, ezt a 2022-ben a vezetésben történt változás is indokolta.

Minőségirányítási tevékenységünket áthatotta, hogy pályáztunk a Könyvtári Minőségi díjra, két innovációnkkal, melyeknek rendszeresen mértük a hatásait, vizsgálatokat, végeztünk.

Átnéztük a média-megjelenéseket, ezek nézettségét. Elemeztük a véleményeket, kommenteket.

Intézményi önértékelést is végeztünk.

A minőségmenedzsment a könyvtári munka valamennyi területén megjelenik, minden munkatárs részt vesz benne.

8. *Tudományos kutatás és kiadványok*

A Helyismereti gyűjtemény kiemelkedő céljának tekinti a múlt írott és tárgyi örökségének felkutatását, összegyűjtését, feltárását, állagmegóvását, valamint közkinccsé tételét.

Az újságcikkek, hivatkozások, aprónyomtatványok tematikus dossziékba rendezése folytatódott.

A helyi vonatkozású művek analitikus feltárása folyamatos.

Részt veszünk az Eszterházy Károly Egyetem által elindított közös, a régiót érintő kutatásokban.

Beszerzéseinkben, digitalizálási tevékenységünkben is a használói igényeket tartjuk szem előtt.

A Petőfi 200 pályázat kapcsán a Vachott család eddig még nem digitalizált művei kerültek feldolgozásra, jelenleg belső használattal érhetők el, később távoli elérhetőség is biztosítva lesz.

Árveréseken több régiséget, ritkaságot sikerült megszereznünk, pl. a Gyöngyöspüspöki templom búcsús misehely privilégiumát biztosító pápai és püspöki kiváltságlevelet 1780-ból. Két cikkel is jelentkezett a könyvtár a 2024. évi Gyöngyösi Kalendáriumban: a 185 éves Bugát Pál Kórház alapításáról és a helyismereti részlegben őrzött régi sportfotókról.

Facebookon havonta jelentkezünk „Gyöngyösi Múltidéző” albumunkkal, városunk múltját korabeli fotókkal, képeslapokkal illusztrálva.

Folytattuk a Helyi Históriák előadássorozatot, elsősorban a helyi történelem, hadtörténet területéről.

A helyismereti vetélkedő feladatainak összeállításában aktívan részt vettünk. Megújítottuk a lebonyolítás módját, mozgalmasabb, érdekesebb lett így a verseny, a diákoktól pozitív visszajelzést kaptunk.

Két éve alakult a „Helytörténeti műhely”, célja a Gyöngyös és térsége történetét kutatók és gyűjtők munkájának koordinálása. A találkozók tematikus jellegűek, valaki felkészül egy helytörténeti témából és abból referál. Más településen is találkoztunk, több esetben a polgármesterek köszöntöttek, a tudomány mellett nem maradt el a helyi ételkóstoló sem. A találkozókról rendszeresen beszámolt a Galyai Fórum internetes hírportál.

A 2022-ben kialakított Fülöp Lajos terem névadójának halálával immár Fülöp Lajos Emlékterem lett a gyűjtemény neve.

9. Partnerségi együttműködések

Több társintézménnyel, szervezettel dolgozunk közös projekteken, rendezvényeken (Vachott kör, Gyöngyös Város barátainak Köre**,** Mátra Honvéd Kaszinó, Mátra Múzeum, nyugdíjas klubok).

A könyvtárban működik néhány kisközösség: A Vachott Kör, az Éremgyűjtők Egyesülete és a Helytörténeti műhely.
Működésünket nagyban támogatja „AZ OLVASÓKÉRT” Könyvtárpártoló Alapítvány.
Több könyvtárral van jó szakmai kapcsolatunk. Testvérvárosunk, Ringsted könyvtárosa is ellátogatott hozzánk.
Az országos szakmai szervezetekben (MKE, IKSZ) jelen vagyunk, minden dolgozónk tagja a Heves Megyei MKE-nek, 2023-ban Borbélyné Babus Enikő vezetőségi tag lett.

Középiskolás diákoknak évek óta biztosítunk lehetőséget a kötelező 50 órás közösségi szolgálat letöltésére. Jelenleg 24 iskolával van együttműködési megállapodásunk.

Feladataik a könyv visszapakolás, rendezvényeken való segédkezés, gyermekkönyvtári kézműves programokon való részvétel.

Gyakornokunk is volt az ELTE-ről, nagyon sok szakmai dolgot tanult meg az ittléte alatt.

A város iskoláival fokozatosan bővül az együttműködés, foglalkozások, rendhagyó irodalomórák vannak a könyvtárban, több iskola tanulói járnak a Kamasz klubba. Kollégáink kihelyezett előadásokat, bemutatkozókat, kiállításokat tartottak. Az iskolák tanévnyitó értekezletén részt vettünk, rövid bemutatkozással, lehetőségeink ismertetésével.

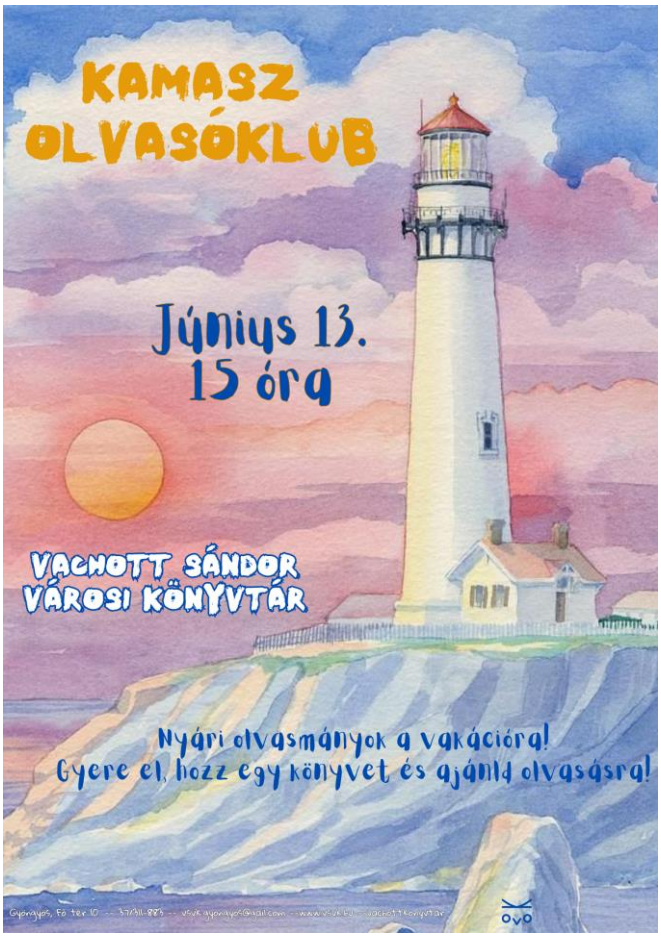

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

Honlapunk 2023-ban megújult, folyamatosan fejlesztés alatt áll.

Facebook oldalunkon folyamatosan posztolunk, az érdeklődők tájékozódhatnak programjainkról, a könyvtárral kapcsolatos eseményekről, aktualitásokról. Követőink száma emelkedett ebben az évben. Havonta jelentkezünk könyvajánlóval. Sokan választanak ez alapján könyvet.

Helytörténeti érdekességek, évfordulós irodalmi tartalmak, zenés klipek is megjelennek. Instagram oldalunkat elsősorban a fiatalok követik

A Könyvtári Hírmondó népszerűsége töretlen. Részt vettek több könyvtári konferencián, előadást tartottak egyetemistáknak arról a sajátos marketingről, amivel népszerűsítik könyvtárunkat és az olvasást. Elkészítették a „Franczia irodalom” című videójukat amivel ismét országos hírnévre tettek szert, számos tv- csatorna és újság kereste meg őket.

Ők készítették el az Országos Könyvtári Napok programajánló, kedvcsináló országos kisfilmjét is. Kitartó munkájukért év végén megkapták Heves Vármegyéért Kitüntetést.

Plakátjaink a kreatív munkatársaknak köszönhetően **saját tervezésűek**, sok reklámköltséget takarítunk meg. Saját tervezésű ajándéktárgyak is készültek: vászontáska, hűtőmágnes.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár segítő szolgáltatásairól

A Bródy Sándor Könyvtárral évtizedek óta nagyon jó kapcsolatban állunk, módszertani tanácsadást végeznek, felhívják a figyelmet a pályázatokra. A Corvina integrált könyvtári rendszerrel kapcsolódunk hozzájuk, működtetéséhez korrekt segítséget kapunk.

Az Országos Könyvtári Napok lebonyolításához biztosítják a pályázati hátteret.

A Diskurzus foglalkozás a gyermekkönyvtári és fiókkönyvtári munkában nagyon jól használható.

Könyvtárközi kölcsönzésben elsődleges partnerünk, gyors dokumentumküldésre számíthatunk.

A **Kapcsolat** megyei szakmai lapban publikálási lehetőséget biztosítanak, mi is értesülünk a megyében zajló könyvtárosi munkákról.

Képzéseket, konferenciákat szerveznek a megyében működő könyvtáraknak.

Távolabbi konferenciák, szakmai napok esetében autós szállítási segítséget is kapunk tőlük.

12. Könyvtárhasználati tendenciák

A Covid járvány megkívánta, hogy újfajta szolgáltatásokkal jelentkezzünk. Sokáig kizárólagosan csak az online térben működhettünk. Karantén irodalom sorozat indult, mesékkel a gyerekeknek, versekkel, felolvasásokkal, helytörténeti érdekességekkel és zenés produkciókkal a felnőtteknek.

A Könyvtári Hírmondó addig is a Facebook-on jelentkezett, ekkoriban még nagyobb figyelmet kapott.

A Fabrikák és a Vers tér is online módon kerültek megrendezésre.

A járványügyi intézkedések szerint később szabadtéri programokat tartottunk a teraszon, a könyvtárparkban és a játszótereken. A Könyvtár a játszótereken és az Olvass a fák alatt nagyon sikeres programsorozat, megtartottuk, gyakorisága tovább nő.

Amikor energiatakarékosság miatt teljesen zárva volt a könyvtár, újra alkalmaztuk ezeket: online volt a Cseh Tamás zenei pályázatok bemutatása, Mit jelent számodra Petőfi? címmel riportfilm készült, továbbra is készülnek könyvajánlók, helytörténeti érdekességeket bemutató online tartalmak.

Decembertől téli nyitvatartással, de nyitva lehetünk, rendezvényeket is tudunk tartani, ez az olvasóknak és a könyvtárosoknak egyaránt nagyon fontos.